

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«ԻՆՊՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» Ապահովագրական ՓԲԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնադրվել է 1997թ. սեպտեմբերի 2-ին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ապահովագրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Ընկերությունը գրանցվել է 02.09.1997թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N0014 արտոնագրային համարով: 28.03.2008թ. Ընկերությունը վերալիցենզավորվել է N0005 արտոնագրային համարով:

Ընկերությունը զբաղվում է ընդհանուր ապահովագրական գործունեությամբ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում: Ընկերության կողմից կնքվող ապահովագրական պայմանագրերի հիմնական տեսակներն են՝ դժբախտ պատահարներից, առողջության, ցամաքային տրանսպորտի, փոխադրվող գույքի, հրդեհից և բնական աղետներից, ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության, ֆինանսական վնասների, ընդհանուր պատասխանատվության, արտասահման մեկնողներին աջակցության ապահովագրությունը: Բացի այդ Ընկերությունը իրականացնում է օդանավերի և ջրային փոխադրամիջոցների, ինչպես նաև դրանց օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն: 2010թ.-ից Ընկերությունը հանդիսանում է Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն իրականացնող բյուրոյի անդամ և 2010թ. հոկտեմբերից կնքում է ԱՊՊԱ պայմանագրեր:

Ընկերության գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում. Ընկերության 4 մասնաճյուղերը և 8 ներկայացուցչությունները գտնվում են Երևանում և ՀՀ մարզերում:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ 0010, Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Հանրապետության 51, 53, տարածք 47, 48, 50:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից: Կառավարությունը հաստատել է արդյունավետ կառավարման իր հանձնառությունը, որը ենթադրում է հակակոռուպցիոն ջանքեր, թափանցիկություն և հաշվետվողականություն: Շարունակելով 2018 թ. գրանցված աճի համոզիչ տեմպը՝ 2019թ. տարեկան տնտեսական աճը մնացել է կայուն: Տնտեսության մեջ առանցքային դեր են ունեցել առևտրի, ծառայությունների և արդյունաբերության ոլորտները:

Ընկերության ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Ընկերության տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Ընկերությունը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Ընկերության հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով, բացառությամբ, հողի և շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Ընկերության գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Ընկերությունը: Ընկերության գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2019թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունն ավելի վաղ չէր ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որն ուժի մեջ էր մտել, բայց դեռ չէր կիրառվել:

Ներքոհիշյալ այլ ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2019թ-ին, որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության տարեկան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություններ»

ՖՀՄՍ 16-ը «Վարձակալություններ» փոխարինում է ՀՀՄՍ 17-ը «Վարձակալություն», առկա երեք մեկնաբանությունների հետ մեկտեղ (ՖՀՄՄԿ Մեկնաբանություն 4 «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում», ՄՄԿ 15 «Գործառնական

վարձակալություն. իրախուսող պայմաններ» և ՄՄԿ 27 «Վարձակալության իրավական ձև ներառող գործարքների բովանդակության գնահատումը»):

Այս նոր ստանդարտի կիրառումը հանգեցրել է նրան, որ Ընկերությունն իր բոլոր նախկին գործառնական վարձակալությունների համար ճանաչել է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն, բացառությամբ այն վարձակալությունների, որոնք որոշակիացված են որպես փոքրարժեք ակտիվի վարձակալություն կամ ստանդարտի սկզբնական կիրառման պահին 12 ամսից կարճ վարձակալական ժամկետ ունեցող վարձակալություն:

Նոր ստանդարտը կիրառվել է՝ օգտագործելով ձևափոխված հետընթաց մոտեցումը՝ ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման միասնական ազդեցությունը ճանաչելով սեփական կապիտալում որպես կուտակված արդյունքի սկզբնական մնացորդի ճշգրտում ընթացիկ ժամանակաշրջանում: Նախորդ ժամանակաշրջանները չեն վերաներկայացվել: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 16-ում բացահայտման պահանջները հիմնականում չեն կիրառվել համադրելի տեղեկատվության համար:

Ստանդարտի սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ առկա պայմանագրերի համար Ընկերությունն ընտրել է ՀՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍԿ Մեկնաբանություն 4-ի համաձայն վարձակալության սահմանման օգտագործումը և չի կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը նախկինում ՀՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍԿ Մեկնաբանություն 4-ի համաձայն վարձակալություն չճանաչված համաձայնությունների նկատմամբ:

ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառման ամսաթվի՝ այն է 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ առկա գործառնական վարձակալությունների համար Ընկերությունն ընտրել է սկզբնավորման ուղղակի ծախսումները չներառել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի չափման մեջ: Այդ ամսաթվին Ընկերությունը նաև ընտրել է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները չափել անցման օրվա դրությամբ առկա վարձակալական պարտավորությանը հավասար գումարով՝ ճշգրտված բոլոր կանխավճարների կամ հաշվեգրված վարձակալական վճարների չափով:

Ելնելով վերը նշվածից՝ 2019թ.

- 128,891 հազար դրամի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ճանաչվել և ներկայացվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ «Հիմնական միջոցներ» տողում:
- 128,891 հազար ՀՀ դրամի լրացուցիչ վարձակալության գծով պարտավորությունները («Այլ պարտավորություններում» ներառված) ճանաչվել են:
- ՖՀՄՍ 16-ի ընդունումը որևէ ազդեցություն չի ունեցել Ընկերության չբաշխված շահույթի վրա:

Սկզբնական կիրառման ամսաթվին օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների արժեզրկման ստուգում կատարելու փոխարեն, Ընկերությունը հիմնվել է պատմական գնահատման վրա՝ արդյոք վարձակալություններն անբարենպաստ են, թե ոչ, անմիջապես նախքան ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառման ամսաթիվը:

Այն վարձակալությունների համար, որոնք նախկինում հաշվառվել են որպես գործառնական վարձակալություններ և որոնց մնացորդային ժամկետը 12 ամսից պակաս է, նաև փոքրարժեք վարձակալությունների համար, անցման ժամանակ Ընկերությունը կիրառել է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ չճանաչելու, այլ վարձակալական ծախսը վարձակալության մնացորդային ժամկետի ընթացքում գծային հիմունքով հաշվառելու այլընտրանքը:

ՖՀՄՍ 16-ին անցնելիս վարձակալության գծով պարտավորության նկատմամբ կիրառված լրացուցիչ փոխառության միջին կշռված դրույքը կազմում է 11%:

Վարձակալությունը երկարաձգելու կամ դադարեցնելու այլընտրանքները դիտարկելիս Ընկերությունն օգտվել է հետադարձ ամսաթվով դատողություններ կիրառելու հնարավորությունից՝ վարձակալության ժամկետը որոշելու համար:

Այլ ստանդարտներ

Ներքոհիշյալ այլ ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2019թ-ին, որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- ՖՀՄՍ 9 (Փոփոխություններ) «Ֆինանսական գործիքներ» կանխավճարների առանձնահատկությունները՝ բացասական փոխհատուցմամբ»,
- ՀՀՄՍ 28 (Փոփոխություններ) «Երկարաժամկետ ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում և համարեղ ձեռնարկումներում»,
- ՖՀՄՍԿ Մեկնաբանություն 23 «Շահութահարկով հարկման մոտեցումների վերաբերյալ անորոշություն»,
- ՀՀՄՍ 19 (Փոփոխություններ) «Պլանի փոփոխություն, դադարեցում կամ ներդրում»,
- 2015-2017թթ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ-(ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից):

3.5 Ընկերության կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել կամ որոնց օգտագործումը թույլ է տրվել հետաձգվել: Ընկերությունը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Ընկերության կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

ՖՀՄՍ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

2014թ. հուլիսին Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը (ՀՀՄՍԽ) թողարկել է ՖՀՄՍ 9-ի («Ֆինանսական գործիքներ») վերջնական տարբերակը: ՖՀՄՍ 9-ը ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ: Այն փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ին («Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»)

2018թ. հոկտեմբերին ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է Բացասական փոխհատուցմամբ կանխավճարի առանձնահատկությունները (ՖՀՄՍ 9 փոփոխություններ): Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ:

Ընկերությունը կկիրառի ստանդարտը 2021թ. հունվարի 1-ից՝ համաձայն ՖՀՄՍ 4 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխության:

ՖՀՄՍ 17, Ապահովագրության պայմանագրեր

ՖՀՄՍ 17-ը («Ապահովագրության պայմանագրեր») լույս է տեսել 2017թ. մայիսի 18-ին և ուժի մեջ է մտնում 2021թ. հունվարի 1-ին (հետադարձ կիրառում): ՖՀՄՍ-ի 17-ը տրամադրում է համապարփակ ուղեցույց ապահովագրության և ներդրումային պայմանագրերի հաշվառման վերաբերյալ՝ հայեցողական մասնակցության հատկանիշներով: Ոչ կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի համար ՖՀՄՍ 17-ը ներկայացնում է կորուստների պահուստների պարտադիր գեղջում, ինչպես նաև ռիսկի ճշգրտում ոչ ֆինանսական ռիսկի համար, որը պահանջում է հավաստիության մակարդակի համարժեքի բացահայտում: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 17-ը կփոխի ապահովագրության պայմանագրի եկամտի ներկայացումը, քանի որ համախառն ապահովագրավճարները այլևս չեն ներկայացվի շահույթ կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում: Երկարաժամկետ կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի գծով ակնկալվում է, որ ՖՀՄՍ 17-ը զգալի ազդեցություն կունենա ակտուարական մոդելավորման վրա, քանի որ կպահանջվեն դրամական հոսքերի մանրամասն կանխատեսումներ և բոլոր ենթադրությունների պարբերական թարմացումներ՝ հանգեցնելով կամ շահույթ և վնասի փոփոխականության կա՛մ «պայմանագրային ծառայության մատուցման սահմանաչափի» վրա ազդեցության, ինչպես նաև ապահովագրության պարտավորության առանձին բաղադրիչի վրա, որը գործող պայմանագրերից չվաստակված շահույթն է: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 17-ը ներկայացնում է ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունների տարբեր չափման մոտեցումներ՝ արտացոլելով ներդրումային կամ ապահովագրական կազմակերպության կատարողականում (մասնակից չհանդիսացող, անուղղակի մասնակցություն, ուղղակի մասնակցություն) ապահովագրի մասնակցության տարբեր աստիճան:

Այլ ՖՀՄՍ փոփոխություններ

- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքները,
- «Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ» (ՖՀՄՍ 3 փոփոխություններ),
- «Էականության սահմանումը» (ՀՀՄՍ 1 և ՀՀՄՍ 8 փոփոխություններ)
- «Ուղենշային տոկոսադրույքի բարեփոխում» (ՖՀՄՍ 9 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ)

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Ապահովագրության պայմանագրեր

Ապահովագրության պայմանագիր է համարվում այն պայմանագիրը, համաձայն որի կողմերից մեկը (ապահովագրողը) պայմանագրի մյուս կողմից (ապահովադրից) իր վրա է վերցնում նշանակալի ապահովագրական ռիսկ՝ համաձայնվելով հատուցել ապահովադրին, եթե սահմանված անորոշ ապագա դեպքը (ապահովագրական պատահար) բացասաբար ազդի ապահովադրի վրա: Ապահովագրական ռիսկը նշանակալի է այն և միայն այն դեպքում, եթե ապահովագրական պատահարը ցանկացած սցենարի (ընթացքի) դեպքում կարող էր ապահովագրողի կողմից նշանակալի լրացուցիչ հատուցումների վճարման պատճառ դառնալ, բացառությամբ այն սցենարների, որոնք չունեն կոմերցիոն բովանդակություն (այսինքն՝ գործարքի տնտեսական կողմի վրա նշմարելի ազդեցություն չունեն): Վերը նշված լրացուցիչ հատուցումները վերաբերում են այն գումարներին, որոնք գերազանցում են ապահովագրական պատահարի տեղի չունենալու դեպքում վճարվելիք գումարները:

Ապահովագրության պայմանագրերը կարող են նաև փոխանցել ֆինանսական ռիսկ: Ֆինանսական ռիսկը ստորև նշվածներից մեկի կամ մի քանիսի հնարավոր ապագա փոփոխության ռիսկն է՝ սահմանված տոկոսադրույք, ֆինանսական գործիքի գին, ապրանքի գին, արտարժույթի փոխարժեք, գների կամ դրույքների ինդեքս, վարկունակություն կամ վարկային ինդեքս կամ այլ փոփոխական՝ պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում այդ փոփոխականը հատուկ չէ պայմանագրի կողմերից մեկին:

Պայմանագիրը, որը բավարարում է ապահովագրության պայմանագրի սահմանմանը, մնում է որպես ապահովագրության պայմանագիր մինչ իր ժամկետի վերջը, նույնիսկ եթե ապահովագրության ռիսկը զգալիորեն կրճատվում է այդ ժամանակաշրջանի համար, մինչև բոլոր իրավունքները և պարտականությունները մարվում են, կամ դրանց գործողության ժամկետը լրանում է:

4.2 Ճանաչում և չափում

Համախառն ապահովագրավճարներ

Համախառն ապահովագրավճարներն ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր ստացվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են պոլիսի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Համախառն ապահովագրավճարները ընդգրկում են միջնորդներին վճարվելիք միջնորդավճարները, և չեն ներառում ապահովագրավճարների գծով հարկերը և այլ պարտադիր վճարները:

Չվաստակաժ ապահովագրավճարների պահուստ

Չվաստակաժ ապահովագրավճարները տարվա ընթացքում գրանցված ապահովագրավճարների այն մասն են, որոնք վերաբերում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին: Հետագա ժամանակաշրջաններին վերագրվող համամասնությունը հետաձգվում է, որպես չվաստակաժ ապահովագրավճարների պահուստ:

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարները ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ծածկույթի ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր վճարվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են պոլիսի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Չվաստակաժ վերաապահովագրավճարները տարվա ընթացքում գրանցված վերաապահովագրավճարների այն մասն են, որոնք վերաբերվում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին: Հետագա ժամանակաշրջաններին վերագրվող համամասնությունը հետաձգվում է՝ որպես չվաստակաժ ապահովագրավճարների համախառն պահուստում վերաապահովագրողների մասի փոփոխություն:

Համախառն հատուցումներ

Համախառն հատուցումները բաղկացած են ապահովագրողներին վճարված հատուցումներից, ապահովագրության պայմանագրերից բխող պարտավորությունների գնահատականների փոփոխություններից, կարգավորման ներքին և արտաքին ծախսերից: Հատուցումները ճանաչվում են դրանց ներկայացման պահին:

Համախառն հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը

Հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ դրանց գծով համախառն ապահովագրական հատուցումը ճանաչվում է համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն:

Վերաապահովագրության միջնորդավճարներից եկամուտ

Ստացված կամ ստացվելիք վերաապահովագրության միջնորդավճարները, որոնք չեն պահանջում Ընկերությունից հավելյալ ծառայությունների մատուցում, Ընկերության կողմից ճանաչվում են որպես եկամուտ համապատասխան պոլիսների ուժի մեջ մտնելու կամ վերակնքման պահին: Այնուամենայնիվ, եթե հավանական է, որ Ընկերությունից կպահանջվի հետագա ծառայությունների մատուցում, ապա միջնորդավճարը, կամ դրա մի մասը, հետաձգվում է և ճանաչվում որպես եկամուտ այն ժամանակաշրջանի համար, որի ընթացքում մատուցվում են ծառայությունները:

Ձեռքբերման ծախսեր

Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերի ձեռքբերման ծախսերը ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանի համար, երբ դրանք տեղի են ունեցել: Ձեռքբերման ծախսերն ընդգրկում են ուղղակի ծախսեր, ինչպիսիք են օրինակ միջնորդավճարները: Ձեռքբերման ծախսերի մի մասը հետաձգվում է հետագա հաշվապահական ժամանակաշրջանների համար այդ հետագա ժամանակաշրջաններ հետաձգված ապահովագրավճարներին համապատասխանելու համար: Ձեռքբերման ծախսերի հետաձգումը հաշվարկվում է՝ յուրաքանչյուր պայմանագրի գծով ձեռքբերման ծախսի վրա կիրառելով չվաստակած ապահովագրավճարների և գրանցված ապահովագրավճարների հարաբերակցությունը:

Ապահովագրական պարտավորություններ

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունները ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ պայմանագրերը ուժի մեջ են մտնում: Այս պարտավորությունները հայտնի են որպես չկարգավորված պահանջների պահուստ, որը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տեղի ունեցած, բայց դեռևս չվճարված պահանջների գծով գնահատված վերջնական ծախսումների վրա, անկախ նրանից ներկայացված են, թե՛ ոչ, ինչպես նաև համապատասխան պահանջների գծով կարգավորման ծախսերի վրա, հանած ակնկալվող սուբրոգացիոն և այլ վերականգնումները: Որոշ պահանջների ծանուցման կամ կարգավորման առումով կարող են լինեն հետաձգումներ, հետևաբար այս պահանջների վերջնական արժեքը չի կարող հստակորեն որոշվել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորությունը հաշվարկվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ օգտագործելով ստանդարտ ակտուարական պահանջների կանխատեսման մեթոդները, որոնք հիմնվում են էմպիրիկ տվյալների և ընթացիկ ենթադրությունների վրա, որոնք կարող են ներառել բացասական շեղման մարժա: Պարտավորությունը չի զեղչվում փողի ժամանակային արժեքով: Հավասարակշռման և աղետների պահուստ չի ճանաչվում: Պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրային պարտավորությունները կատարվում են կամ երբ այն դադարում է:

Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստը իրենից ներկայացնում է ապահովագրավճարների այն մասը, որը ակնկալվում է ստացվել հետագա ժամանակաշրջանների ընթացքում:

Սովորաբար պահուստը նվազեցվում է պայմանագրի ժամկետի ընթացքում և ճանաչվում է որպես ապահովագրավճարներից եկամուտ:

Ընկերությունը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին գնահատում է, թե արդյոք իր կողմից ճանաչված ապահովագրության պարտավորությունները համարժեք են՝ օգտագործելով իր ապահովագրության պայմանագրերի ներքո ապագա դրամական միջոցների հոսքերի ընթացիկ գնահատումները: Եթե այդ գնահատումը ցույց է տալիս, որ իր ապահովագրական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը (հանած դրանց հետ կապված՝ ձեռքբերման հետաձգված ծախսումները) համարժեք չեն գնահատված՝ ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հետ համեմատած, ապա ամբողջ պակասուրդը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում:

Վերաապահովագրություն

Ընկերությունը փոխանցում է ապահովագրական ռիսկը իր սովորական գործունեության ընթացքում: Վերաապահովագրության գծով ակտիվները ներկայացնում են վերաապահովագրող ընկերություններից ստացվելիք գումարները:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները վերանայվում են արժեզրկման համար յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կամ ավելի հաճախ, երբ հաշվետու տարվա ընթացքում առաջանում է արժեզրկման հայտանիշ: Արժեզրկումն առաջանում է այն ժամանակ, երբ կա օբյեկտիվ վկայություն, որ վերաապահովագրական ակտիվի ճանաչումից հետո Ընկերությունը կարող է չստանալ բոլոր ստացվելիք գումարները, որոնք պետք է վճարվեն համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն և այդ իրադարձությունն ունի արժանահավատորեն չափելի ազդեցություն այն գումարների վրա, որոնք Ընկերությունը ստանալու է վերաապահովագրողից: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վերաապահովագրության գծով պարտավորություններ են հանդիսանում վերաապահովագրող ընկերություններին վճարվելիք գումարները: Վճարվելիք գումարները գնահատվում են համապատասխան վերաապահովագրության պայմանագրերի համաձայն:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները և պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրային իրավունքները կատարվում են, կամ, երբ պայմանագիրը փոխանցվում է այլ կողմի:

Ապահովագրության գծով դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր

Ապահովագրության գծով դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի հաշվառումը նույնն է, ինչ ֆինանսական գործիքներինը, ինչպես նկարագրված է 4.8, 4.9 և 4.10 ծանոթագրություններում:

4.3 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Ապահովագրության պայմանագրերին չվերաբերող եկամուտների և ծախսերի ճանաչման չափանիշները ներկայացված են ստորև:

Ներդրումային եկամուտ

Ներդրումային եկամուտը բաղկացած է տոկոսային եկամտից, պարտքային արժեթղթերի և այլ վարկերի և դեբիտորական պարտքերի ամորտիզացված արժեքի փոփոխություններից:

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հաշվեգրմանը զուգահեռ և հաշվարկվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ներդրումներից զուտ օգուտը կամ վնաս

Ներդրումներից զուտ օգուտը կամ վնասը, որը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ներառում է ֆինանսական ակտիվներից և ներդրումային գույքից օգուտը կամ վնասը: Ներդրումների վաճառքից օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է որպես զուտ վաճառքի և սկզբնական կամ ամորտիզացված արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է վաճառքի գործառնության պահին:

Զուտ առևտրային եկամուտ

Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը:

Ֆինանսական ծախս

Վճարված տոկոսագումարը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հաշվեգրմանը զուգահեռ և հաշվարկվում է օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաշվեգրված տոկոսագումարը ներառվում է տոկոսային ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքում:

4.4 Արտարժույթի վերահաշվարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների վերահաշվարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների վերահաշվարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի

համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 մարտի 2020թ.	31 դեկտեմբերի 2019թ.
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	504.47	479.70
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	533.45	537.26

4.5 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամտում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային վճարումները, ապա հարկվող շահույթը կամ կորուստը հիմնվում են մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ դիրք հարկային օրենսդրությունն արտածելու և հարկային հաշվարկները վերանայելու համար: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես հաջորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուղվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և

պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում Ընկերություններն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.6 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ընդգրկում են մնացորդները դրամարկղում: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.7 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունն օգտագործում է բանկերում բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.8 Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Ընկերության կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են՝ ըստ հետևյալ կատեգորիաների.

- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ,

- վարկեր և դեբիտորական պարտքեր,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Ընկերության ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

Ֆիքսված մարման ժամկետով ներդրումները դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Ընկերությունը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Ընկերության կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Ընկերության կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Ընկերությունը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած օգուտն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված օգուտը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական

արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Ընկերությունը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Ընկերությունը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են պարտքային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում, արժեզրկումից կորուստը նվազում է և այդ նվազեցումը կարող է օբյեկտիվորեն կապվել արժեզրկման ճանաչումից հետո առաջացող որևէ իրադարձության հետ, ապա նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է: Արժեզրկումից կորստի որևէ հետագա հակադարձում ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, այն դեպքում, երբ

ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է հակադարձման ամսաթվով իր հակադարձված արժեքին:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստները ֆինանսական հաշվետվություններում ձևավորվել են գոյություն ունեցող տնտեսական պայմանների հիման վրա: Ընկերությունը չի կարող կանխատեսել՝ ինչպես Հայաստանում կարող են փոխվել տնտեսական պայմանները, և ինչ ազդեցություն կարող են ունենալ այդ փոփոխությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստների ճշտության վրա հետագա ժամանակաշրջաններում:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, այլ համապարփակ եկամտից վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի կատարվում: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը համապարփակ ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.10 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Ընկերությունը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Ընկերության շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Ընկերության կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրսգրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Ընկերությունը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.11 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.12 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, բացառությամբ Ընկերության շենքերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ և հողի, որը ներկայացված է իրական արժեքով: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է իրական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30-50	2-3.33
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	2-5	20-50
Տրանսպորտային միջոցներ	4-5	20-25
Այլ հիմնական միջոցներ	ոչ ավելի քան 40	ոչ պակաս քան 2.5

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Ընկերություն: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Հողը և շենքերը վերագնահատվում են կանոնավոր կերպով մոտավորապես 1-2 տարի հետո: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման դեպքում, իրացված հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Ընկերությունը 2019թ.-ին իրականացրել է հիմնական միջոցների վերագնահատման ամսաթվի դրությամբ կուտակված մաշվածության հաշվառման մեթոդի փոփոխություն՝ փոխբացառման հաշվառման մեթոդից անցում կատարելով կուտակված մաշվածության հաշվառման վերաճակեպման մեթոդին:

4.13 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, լիցենզիաներից և վստահագրերից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ընկերությունն իրականացնում է ամորտիզացիայի հաշվարկ՝ կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Լիցենզիաներ և վստահագրեր	5-10	10-20
Համակարգչային ծրագրեր	1-10	10-100

Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում: Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.14 Վարձակալություն

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 3.5-ում, Ընկերությունը կիրառել է ՖՀՄՍ 16-ը՝ օգտագործելով վերաճափոխված հետընթաց մոտեցումը, այդպիսով համադրելի տեղեկատվությունը չի վերաներկայացվել: Դա նշանակում է, որ համադրելի տեղեկատվությունը դեռևս ներկայացված է ՀՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍԿ Մեկնաբանություն 4-ի համաձայն:

2019թ. հունվարի 1-ից կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

2019թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո կնքված ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Ընկերությունը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար»: Այս սահմանումը կիրառելու համար Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կա՛մ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կա՛մ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Ընկերությանը,

- Ընկերությունն իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,
- Ընկերությունն իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Ընկերությունն իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով» ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Ընկերությունը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Ընկերությունը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Ընկերության կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Ընկերությունը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Ընկերությունը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան:

Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալիզացվում և մաշվում են գծային հիմունքով՝ որպես հիմք ընդունելով վարձակալության ժամկետից և վարձակալված գույքի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնը:

Մեկնարկի ամսաթվին Ընկերությունը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք զեղչելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Ընկերության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնց իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզումներ:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Գործառնական վարձակալություն - Ընկերությունը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում

վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.15 Ներգրված միջոցներ

Ներգրված միջոցները, որոնք ներառում են բանկերից ստացված վարկերը, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

Փոխառության ծախսումները, որոնք անմիջականորեն կապված են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերման, կառուցման կամ արտադրության հետ, ներառվում են այդ ակտիվի արժեքում, համաձայն ՀՀՄՍ 23 «Փոխառության ծախսումներ» պահանջների:

4.16 Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

4.17 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.18 Սեփական կապիտալ

Բաժնեդիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Զբաղիված շահույթ

Զբաղիված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաղիված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական

հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուսպ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների վերագնահատման պահուսպ

Այս պահուստը արտացոլում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

4.19 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Ընկերության առևտրային գործունեությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնված պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Ապահովագրության պայմանագրերի համար գնահատումները պետք է կատարվեն ինչպես հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ ներկայացված ակնկալվող պահանջների վերջնական արժեքի համար, այնպես էլ այն ակնկալվող պահանջների արժեքի համար, որոնք տեղի են ունեցել, սակայն դեռևս չեն ներկայացվել հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ (ՏՀՊՊ): Պահանջների վերջնական արժեքը հստակորեն որոշելու համար կարող է զգալի ժամանակ պահանջվել և որոշ

պայմանագրերի դեպքում, տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջները կազմում են հաշվեկշռի պարտավորությունների մեծ մասը:

Այս գնահատումների հիմքում ընկած հիմնական ենթադրությունը կայանում է նրանում, որ Ընկերության անցյալ պահանջները կարող են օգտագործվել պահանջների հետագա զարգացումը և, հետևաբար նաև, պահանջների վերջնական արժեքը կանխատեսելու համար: Որպես այդպիսին, այս մեթոդներն արտացոլում են վճարված և տեղի ունեցած վնասները, յուրաքանչյուր պահանջի գծով միջին ծախսերը, նախորդ տարիներում հետազոտված պահանջների քանակը և ակնկալվող վնասաբերության ցուցանիշները: Պահանջների պատմական զարգացումը հիմնականում վերլուծվում է տվյալ տարվա համար, սակայն կարող է նաև վերլուծվել աշխարհագրական տարածքից ելնելով, ինչպես նաև ըստ նշանակալի ապահովագրական դասերի: Հիմնական դժվարությունը կայանում է նրանում, որ Հայաստանի ապահովագրական շուկան համեմատաբար նոր է և անկայուն, այդուամենայնիվ, գրեթե անհնար է կատարել ապագա գնահատումներ՝ հիմնվելով պատմական տվյալների վրա:

Ընկերությունը գնահատում է ներկայացված պահանջները «դեպք-առ-դեպք» մեթոդով:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 32):

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Ընկերության ներդրումային արժեթղթերը ներառում են պետական և ոչ պետական պարտատոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը դասակարգում է արժեթղթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են գործառնական, տեխնիկական կամ առևտրային մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցմանը: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Ընկերության կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Ընկերությունը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա (տես՝ ծանոթագրություն 31):

Դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից պահուստներ

Ընկերությունը գնահատում է խնդրահարույց դեբիտորական պարտքերը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբերվել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի դեբիտորական պարտքերի համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Ընկերությունը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի և արդյունաբերության ռիսկում և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 30 ծանոթագրությունը:

Ընկերության ղեկավարությունը չի վերանայել իր նախորդ գնահատումները, այսինքն չի ապաճանաչել հիմնական միջոցների հետ կապված իր նախկինում գնահատված հետաձգված հարկային պարտավորությունը և շարունակում է կատարել իր հարկային հաշվառումը, ինչպես նախկինում:

6. Հիմնական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ	Չոդ	Շենքեր	Համակարգչային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրամիջոցներ	Գրասենյակային սարքավորումներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ֆինանսական ակտիվի օգտագործման իրավունք	Ընդամենը
Վերականգնված ԱՐԺԵ								
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,000	1,137,204	279,363	138,687	185,672	7,049	-	1,752,975
Վերազնահատում	(244)	42,481	-	-	-	-	-	42,237
Վերազնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-	-
Ավելացում	-	5,600	42,986	30,266	46,571	43,662	128,891	297,976
Օտարում	-	-	(22,572)	(33,384)	(18,758)	(7,049)	-	(81,762)
Վերադասակարգում	-	-	-	-	-	-	-	-
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,756	1,185,285	299,777	135,569	213,485	43,663	128,891	2,011,426
Վերազնահատում	-	-	-	-	-	-	-	-
Վերազնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-	-
Ավելացում	-	-	1,512	-	473	4,863	-	6,848
Օտարում	-	-	(550)	-	(40)	-	-	(590)
Վերադասակարգում	-	-	-	-	-	-	-	-
2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ	4,756	1,185,285	300,739	135,569	213,918	48,526	128,891	2,017,684
ԿՈՒՏԱԿՎԱԾ ՄԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ								
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	27,204	228,488	95,820	151,707	3,320	-	506,539
Հատկացումներ	-	27,857	22,056	15,944	15,556	7,583	21,482	110,478
Վերազնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	2,223	-	-	-	-	-	2,223
Օտարում	-	-	(21,472)	(33,384)	(16,523)	(4,020)	-	(75,399)
Վերադասակարգում	-	-	-	-	-	-	-	-
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	57,284	229,072	78,380	150,740	6,883	21,482	543,841
Հատկացումներ	-	6,037	11,491	4,332	8,802	2,402	6,445	39,509
Վերազնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-	-
Օտարում	-	-	(550)	-	(39)	-	-	(589)
Վերադասակարգում	-	-	-	-	-	-	-	-
2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ	-	63,322	240,012	82,712	159,503	9,285	27,927	582,761
ՀԱՇՎԵԿՈՒՄՅԱԿԱՆ ԱՐԺԵ								
2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ	4,756	1,121,963	60,727	52,857	54,415	39,241	100,964	1,434,923
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,756	1,128,001	70,705	57,189	62,745	36,780	107,409	1,467,585

Ակտիվների վերազնահատում

Ընկերության հողի և շենքերի վերջին վերազնահատումը կատարվել է 31.12.2019թ. դրությամբ լիցենզավորված անկախ գնահատողի կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները: Արդյունքում գրանցվել է հողի արժեքի նվազում 244 հազար դրամ գումարի չափով, ինչպես նաև անշարժ գույքի միավորների արժեքի զուտ աճ, ընդամենը 40,257 հազար դրամ գումարի չափով: Իրական արժեքով անշարժ գույքի գնահատման համար Ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները: Ընկերության ղեկավարության գնահատմամբ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի վերազնահատված արժեքն էականորեն չի տարբերվում դրանց շուկայական արժեքից:

Անբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված անբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 375,656 հազար դրամ (2019թ. 82,974 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի գրավադրված գույք (2019թ.՝ ոչինչ):

Ֆինանսական ակտիվի օգտագործման իրավունք

Ֆինանսական ակտիվի օգտագործման իրավունքը առաջացել է Հրայր Զոչար 35/1 հասցեում գտնվող գրասենյակի վարձակալության վարձավճարների ներկա արժեքի (128,891 հազար դրամ) և ամորտիզացիայի (27,927 հազար դրամ) տարբերությամբ:

7. Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
ՍԿԶԲՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ				
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	22,273	123,044	2,019	147,336
Ավելացում	3,685	2,987	-	6,672
Օտարում	(2,425)	-	-	(2,425)
Վերադասակարգում	-	-	-	-
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	23,533	126,031	2,019	151,583
Ավելացում	-	-	15,400	15,400
Օտարում	-	-	-	-
Վերադասակարգում	-	-	-	-
2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ	23,533	126,031	17,419	166,983
ԱՍՈՐՏԻԶԱՑԻԱ				
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21,239	81,327	1,126	103,692
Մասհանումներ	1,949	14,250	202	16,401
Օտարում	(2,425)	-	-	(2,425)
Վերադասակարգում	-	-	-	-
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	20,763	95,577	1,328	117,668
Մասհանումներ	487	2,522	92	3,101
Օտարում	-	-	-	-
Վերադասակարգում	-	-	-	-
2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ	21,250	98,099	1,420	120,769
ՀԱՇՎԵԿՇՈՒՅԻՆ ԱՐԺԵՔ				
2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ	2,283	27,932	15,999	46,215
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,770	30,454	691	33,915

2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ ԸՆԿերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվներ:

8. Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2020 մարտի 31	2019 դեկտեմբերի 31
Ուղիղ հատուցումների գծով դեբիտորներ	282,187	124,105
Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	-	-
	282,187	124,105
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորներ	16,413	86,847
Հաշվարկներ աշխատակիցների հետ	35	-
Այլ	1,710	1,691
ԸՆԴամենը այլ ակտիվներ	300,345	212,643

Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	ԸՆԴամենը
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-
Տարվա ծախս	895
Դուրսգրում	(1,000)
Վերադարձ	105
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-
Տարվա ծախս	-
Դուրսգրում	-
Վերադարձ	-
2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ	-

9. Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է տվյալ ժամանակաշրջանի համար հետաձգված ձեռքբերման ծախսերի շարժը.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	319,445
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր Ծախսի ճանաչում (Ծանոթ. 26)	1,311,387 (1,294,005)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	336,827
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր Ծախսի ճանաչում (Ծանոթ. 26)	182,259 (232,308)
2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ	286,778

10. Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ	2020 մարտի 31	2019 դեկտեմբերի 31
Պահանջներ ապահովադիրների նկատմամբ	2,864,573	1,439,705
Պահանջներ վերապահովագրողների նկատմամբ	27,750	74,093
Պահանջներ միջնորդների նկատմամբ	57,346	109,339
Սուբրոգացիա	52,784	60,083
Արժեզրկումից պահուստ	(191,895)	(194,066)
Ընդամենը ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	2,810,558	1,489,154

Տարվա ընթացքում արժեզրկումից պահուստի շարժը ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքերի գծով հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	195,380
Տարվա ծախս	66,044
Դուրս գրում	(83,124)
Վերադարձ	15,766
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	194,066
Տարվա ծախս	7,400
Դուրս գրում	(13,244)
Վերադարձ	3,673
2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ	191,895

12. Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2020 մարտի 31	2019 դեկտեմբերի 31
Ավանդներ	2,313,571	2,091,072
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,313,571	2,091,072

Ավանդները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

Ավանդները բանկերում ունեն 90 օրից ավել մարման ժամկետ (կամ կարճաժամկետ են, բայց պարբերաբար մարման ժամկետները վերանայվում են և երկարաձգվում):

2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ այլ ֆինանսական կազմակերպություններում ավանդները` 1,785,085 հազար դրամ գումարով (80%) կենտրոնացված են 3 բանկերում (2019թ.` 1,657,765 հազար դրամ գումարով (79%) կենտրոնացված են 3 բանկերում):

2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ Ընկերության ներգրավված միջոցների և ստացված երաշխիքների դիմաց գրավադրված ավանդ չկա (2019թ.` ոչինչ):

13. Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2020 մարտի 31	2019 դեկտեմբերի 31
Չգնանշվող ներդրումներ		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	3,039,809	3,143,287
Ոչ պետական պարտատոմսեր	872,832	876,185
Փայմանանակցություն ՀՀ Կազմակերպություններում	50,000	50,000
Արժեզրկումից պահուստ	(50,000)	(50,000)
Ընդամենը ներդրումներ	3,912,640	4,019,472

Փայմանանակցության գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-
Տարվա ծախս	(50,000)
Դուրսգրում	-
Վերադարձ	-
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(50,000)
Տարվա ծախս	-
Դուրսգրում	-
Վերադարձ	-
2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ	(50,000)

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Չգնանշված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը չափվում է՝ կիրառելով գնահատման մեխանիզմ, որն օգտագործում է ներկա շուկայական դրույթները՝ ապագա դրամական հոսքերը գեղջելու համար:

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը 2,036,444 հազար դրամով իրական արժեքով (2019թ.՝ 1,532,452 հազար դրամ) գրավադրված են հետգնման պայմանագրերով բանկերում, որոնց վերավաճառքի կամ գրավադրման իրավունքը երրորդ կողմին չի փոխանցվել: Դրանք վերադասակարգվել են որպես հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տողում (Ծանոթ. 18):

2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից ստացված վարկերի դիմաց գրավադրված ոչ պետական պարտատոմսեր չկան (2019թ.՝ ոչինչ):

14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2020 մարտի 31	2019 դեկտեմբերի 31
Կանխիկ դրամական միջոցներ	4,096	4,197
Բանկային հաշիվներ	15,487	22,706
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,583	26,903

2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ 14,461 հազար դրամ գումարով (93%) հաշիվները կենտրոնացված են 8 բանկերում (2019թ.՝ 17,450 հազար դրամ գումարով (77%) հաշիվները կենտրոնացված են 5 բանկերում):

15. Բաժնետիրական կապիտալ

2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 2,536,260 հազ. դրամ: Համաձայն Ընկերության կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 4,124 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 615,000 դրամ անվանական արժեքով (2018թ.՝ 4,124 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 615,000 դրամ անվանական արժեքով):

2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ Ընկերության բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	2020 մարտի 31 Բաժնեմասը վճարված կապիտալում, %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	2019թ. դեկտեմբերի 31 Բաժնեմասը վճարված կապիտալում, %
Լևոն Ալթունյան	634,065	25	634,065	25
«Ինվեստ-Պոլիս» ՓԲԸ	1,902,195	75	1,902,195	75
Ընդամենը	2,536,260	100	2,536,260	100

2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ ձայնի իրավունք Ընկերության տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

2017թ. ապրիլ ամսում բաժնետերերի ժողովի ընթացքում, Ընկերությունը հաստատել է շահաբաժնի չափը 31 դեկտեմբեր 2016թ. տարվա համար 750,000 հազար դրամ ընդհանուր գումարով 4,124 սովորական բաժնետոմսերի վերաբերյալ (182 հազար դրամ յուրաքանչյուր բաժնետոմսի համար):

Բաշխման ենթակա Ընկերության պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր ֆինանսական ռիսկերը, ներառյալ՝ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Ընկերության կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15 %-ի չափով: 2019թ. մայիսին գլխավոր պահուստը ավելացվել է 11,089 հազար դրամով (2018թ.՝ 25,054 հազար դրամ) Ընկերության կուտակված շահույթի հաշվին:

16. Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություն	Վերապահովագրական ակտիվներ	2020 մարտի 31 Չուտ պարտավորություններ	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություն	Վերապահովագրական ակտիվներ	2019թ. դեկտեմբերի 31 Չուտ պարտավորություններ
Չվաստակած ապահովագրական վճարներ	5,895,011	(1,979,938)	3,915,073	4,834,879	(2,100,736)	2,734,143
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	378,903	(31,284)	347,619	386,755	(37,227)	349,528
Ներկայացված պահանջներ	732,413	(81,806)	650,607	981,045	(174,348)	806,697
2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ / 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,006,327	(2,093,028)	4,913,299	6,202,679	(2,312,311)	3,890,368

Ծանոթագրության հաջորդ աղյուսակները ցույց են տալիս ապահովագրական պարտավորությունների և համապատասխան վերապահովագրական ակտիվների գծով փոփոխությունները հաշվետու ժամանակաշրջանների համար.

Չվաստակած ապահովագրավճարներ

Հազար ՀՀ դրամ	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերապահովագրական ակտիվներ	Չուտ պարտավորություններ
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,055,100	(1,460,100)	2,595,000
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի ապահովագրավճարներ	13,366,884	(4,140,772)	9,226,112
Ընթացիկ ժամանակաշրջանում վաստակած ապահովագրավճարներ	(12,587,105)	3,500,136	(9,086,969)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,834,879	(2,100,736)	2,734,143
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի ապահովագրավճարներ	3,929,594	(717,465)	3,212,130
Ընթացիկ ժամանակաշրջանում վաստակած ապահովագրավճարներ	(2,869,463)	838,263	(2,031,200)
2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ	5,895,011	(1,979,938)	3,915,073

Պահանջների պահուստ

Հազար ՀՀ դրամ	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	318,900	(37,000)	281,900
Ներկայացված պահանջներ	685,411	(241,046)	444,365
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,004,311	(278,046)	726,265
ԼՉՊՊ և ՏՉՊՊ ընդհանուր փոփոխություն	6,923,662	(379,194)	6,544,468
Վճարված հատուցումներ	(6,560,173)	445,665	(6,114,508)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,367,800	(211,575)	1,156,225
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	386,755	(37,227)	349,528
Ներկայացված պահանջներ	981,045	(174,348)	806,697
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,367,800	(211,575)	1,156,225
ԼՉՊՊ և ՏՉՊՊ ընդհանուր փոփոխություն	1,304,471	32,171	1,336,642
Վճարված հատուցումներ	(1,560,955)	66,314	(1,494,641)
2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ	1,111,316	(113,090)	998,226
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	378,903	(31,284)	347,619
Ներկայացված պահանջներ	732,413	(81,806)	650,607
2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ	1,111,316	(113,090)	998,226

17. Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ	2020 մարտի 31	2019 դեկտեմբերի 31
Ապահովագրողներին վճարվելիք գումարներ	22,096	31,080
Վերապահովագրողներին վճարվելիք գումարներ	764,334	627,011
Գործակալներին, բրոքերներին և միջնորդներին վճարվելիք գումարներ	63,245	67,874
Ուղիղ հատուցումների գծով վճարվելիք գումարներ	188,621	5,413
Ընդամենը ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	1,038,296	731,378

18. Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով

Հազար ՀՀ դրամ	Ակտիվ		Պարտավորություն	
	2020թ. մարտի 31	2019թ. դեկտեմբերի 31	2020թ. մարտի 31	2019թ. դեկտեմբերի 31
Ռեպո համաձայնագրերով գրավարկված արժեթղթեր (ծանր. 13)	2,036,444	1,532,452	1,877,105	1,409,828
Ընդամենը	2,036,444	1,532,452	1,877,105	1,409,828

19. Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ

Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտները վերաբերում են հետաձգված վերապահովագրության պայմանագրերից ստացվելիք միջնորդավճարներից, որոնց չարժեքը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	116,274
Հետաձգված վերապահովագրության միջնորդավճարներ եկամտի ճանաչում (Ծանոթ. 23)	250,420 (246,575)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	120,119
Հետաձգված վերապահովագրության միջնորդավճարներ եկամտի ճանաչում (Ծանոթ. 23)	83,458 (61,182)
2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ	142,395

20. Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2020 մարտի 31	2019 դեկտեմբերի 31
Այլ պարտավորություններ (ֆինանսական)		
Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	109,151	111,808
Վճարվելիք գումարներ	43,006	39,579
Ավտոապահովագրողների բյուրոյին վճարվելիք գումարներ	844	17,133
Պարտավորություններ անձնակազմի նկատմամբ	265,661	215,142
Այլ վճարվելիք գումարներ	23,681	30,347
	442,343	414,009
Այլ պարտավորություններ (ոչ ֆինանսական)		
Պարտավորություններ հարկերի գծով բացառությամբ շահութահարկի	32,683	54,090
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	475,027	468,099

21. Ապահովագրավճարներ

Հազար ՀՀ դրամ									2020
	Համախառն ապահովագրավճարներ	Փոփոխությունը չվատասական ապահովագրավճարների համախառն պահուստում	Համախառն ապահովագրավճարների գծով հատույթ	Արժեզրկման ծախս ապահովագրավճարի գծով	Համախառն ապահովագրավճարների գծով հատույթ, արժեզրկումից հետո	Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ	Վերաապահովագրողների մասը չվատասական ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	Փոխանցված վատասական ապահովագրավճարներ	Ապահովագրավճարների գծով զուտ հատույթ
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	305,300	(186,992)	118,308	<i>(584)</i>	117,724	(169,754)	111,111	<i>(58,643)</i>	59,081
Առողջության ապահովագրություն	2,222,528	(1,361,437)	861,091	<i>(978)</i>	860,112	(3,653)	(5,090)	<i>(8,744)</i>	851,368
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	203,540	(23,958)	179,582	<i>(1,950)</i>	177,632	(164,748)	40,717	<i>(124,031)</i>	53,600
Օդանավերի ապահովագրություն	17,976	940	18,916	-	18,916	(17,869)	225	<i>(17,644)</i>	1,271
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	21,026	13,025	34,051	1,668	35,719	(17,245)	(13,851)	<i>(31,096)</i>	4,623
Հրդեհից, բնական աղետներից և գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	262,249	258,197	520,446	<i>(311)</i>	520,135	(243,145)	(247,253)	<i>(490,397)</i>	29,737
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կանավոր ապահովագրություն	7,882	1,289	9,171	-	9,171	(6,160)	(721)	<i>(8,881)</i>	2,290
Օդանավերի (նաև բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	2,904	7,855	10,759	-	10,759	(2,888)	(7,261)	<i>(10,149)</i>	610
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	80,658	(30,158)	50,500	<i>(198)</i>	50,302	(51,057)	13,064	<i>(37,983)</i>	12,309
Երաշխիքի տրամադրում	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	26,716	1,919	28,635	<i>(83)</i>	28,552	(26,395)	(1,279)	<i>(27,674)</i>	878
Աջակցության ապահովագրություն	37,359	24,713	62,072	<i>(84)</i>	61,988	(14,550)	(10,463)	<i>(25,013)</i>	36,976
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	741,456	234,476	975,932	1,620	977,553	-	-	-	977,553
մարտի 31-ի դրությամբ	3,929,594	(1,060,131)	2,869,463	(901)	2,868,562	(717,465)	(120,801)	(838,285)	2,030,297

Հազար ՀՀ դրամ									2019
	Համախառն ապահովագրավճարներ	Փոփոխությունը չվատասական ապահովագրավճարների համախառն պահուստում	Համախառն ապահովագրավճարների գծով հատույթ	Արժեզրկման ծախս ապահովագրավճարի գծով	Համախառն ապահովագրավճարների գծով հատույթ, արժեզրկումից հետո	Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ	Վերաապահովագրողների մասը չվատասական ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	Փոխանցված վատասական ապահովագրավճարներ	Ապահովագրավճարների գծով զուտ հատույթ
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	343,655	(231,539)	112,116	<i>(143)</i>	111,973	(191,334)	134,474	<i>(58,880)</i>	55,112
Առողջության ապահովագրություն	2,085,308	(1,298,402)	786,906	1,544	788,451	(5,560)	(18,127)	<i>(23,688)</i>	764,763
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	160,558	(27,265)	133,293	1,635	134,928	(126,296)	25,814	<i>(100,482)</i>	34,446
Օդանավերի ապահովագրություն	-	4,893	4,893	-	4,893	-	(3,703)	<i>(3,703)</i>	1,191
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	17,367	2,181	19,548	<i>(288)</i>	19,260	(16,006)	(2,079)	<i>(18,085)</i>	1,165
Հրդեհից, բնական աղետներից և գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	1,176,027	(625,725)	550,303	<i>(707)</i>	549,596	(1,138,894)	621,652	<i>(517,241)</i>	32,354
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կանավոր ապահովագրություն	6,706	(1,726)	4,980	-	4,980	(5,229)	1,394	<i>(3,836)</i>	1,145
Օդանավերի (նաև բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	(0)	6,789	6,789	-	6,789	-	(5,399)	<i>(5,399)</i>	1,390
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	130,022	(77,903)	52,118	<i>(188)</i>	51,919	(94,622)	58,659	<i>(35,963)</i>	15,956
Երաշխիքի տրամադրում	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	19,184	17,164	36,348	-	36,348	(18,054)	(17,109)	<i>(35,182)</i>	1,186
Աջակցության ապահովագրություն	23,909	24,328	48,237	156	48,393	(643)	(15,842)	<i>(16,485)</i>	31,908
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	1,413,379	(277,046)	1,136,333	6,231	1,142,564	-	-	-	1,142,564
մարտի 31-ի դրությամբ	5,376,116	(2,484,251)	2,891,865	8,219	2,900,084	(1,596,638)	779,734	(816,904)	2,083,180

22. Վերաապահովագրության միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	Վերաապահովագրության միջնորդավճար	Վերաապահովագրության միջնորդավճարների վերադարձ դադարեցումների գծով	2020 մարտի 31 Զուտ վերաապահովագրության միջնորդավճար	Վերաապահովագրության միջնորդավճար	Վերաապահովագրության միջնորդավճարների վերադարձ դադարեցումների գծով	2019 մարտի 31 Զուտ վերաապահովագրության միջնորդավճար
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	8,304	(1,113)	7,191	6,780	(150)	6,630
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	14,021	(687)	13,335	11,602	(610)	10,992
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	2,520	(145)	2,376	1,037	(91)	946
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	29,040	(460)	28,580	28,886	(441)	28,444
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	888	(19)	870	555	(20)	536
Օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	-	-	-	-	-	-
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	5,316	(161)	5,155	9,135	(3,418)	5,716
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	2,053	(197)	1,856	3,096	(484)	2,612
Աջակցության ապահովագրություն	366	-	366	158	-	158
Առողջության ապահովագրություն	1,453	-	1,453	5,211	-	5,211
Ընդամենը	63,962	(2,781)	61,182	66,460	(5,215)	61,245

23. Ներդրումային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2020թ. մարտի 31	2019 մարտի 31
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներից տոկոսային եկամուտ	48,430	50,790
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերից տոկոսային եկամուտ	120,476	123,052
Այլ ներդրումային եկամուտ	-	-
Ընդամենը ներդրումային եկամուտ	168,905	173,842

24. Ապահովագրական հատուցումներ

Հազար ՀՀ դրամ	Դժբախտ պատահարներ	Առողջություն	Ցամաքային տրանսպորտ	Օդանավերի ապահովագրություն	Փոխադրվող գույք (բեռներ)	Հրդեհ և բնական աղետներ	Ցամաքային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատահանատվություն	Ընդհանուր պատահանատվություն	Ֆինանսական վնասներ	Աջակցություն	ԱՊՊԱ	2020թ. մարտի 31
												Ընդամենը
Ընթացիկ տարվա հատուցումներ	7,297 (755)	651,803 (6,036)	45,300 (616)	-	1,483 (15)	1,910 (1,731)	387 (9)	29,617 (1,730)	- (2,340)	5,020 (456)	818,137 (7,485)	1,560,955 (7,851)
Փոփոխություն տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	6,958	(34,020)	13,672	-	(1,790)	(27,309)	(199)	(30,326)	(46,806)	51	(203,522)	(323,289)
Փոփոխություն ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում	13,500	623,819	59,589	-	(322)	(27,130)	198	(2,439)	(49,146)	4,615	607,131	1,229,815
Ընթացիկ տարվա հատուցումներում վերապահովագրողի մաս	(59)	(247)	(36,440)	-	(1,424)	(591)	(310)	(27,243)	-	-	-	(66,314)
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում վերապահովագրողի մասի փոփոխություն	844	169	(777)	-	15	1,482	(8)	1,899	2,317	-	-	5,941
Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում վերապահովագրողի մասի փոփոխություն	8	-	(10,072)	-	1,728	26,780	159	27,602	45,197	1,140	-	92,542
Ապահովագրական հատուցումներում վերապահովագրողի մաս	793	(78)	(47,290)	-	319	27,671	(158)	2,257	47,514	1,140	-	32,169
Չուտ ապահովագրական հատուցումներ	14,293	623,741	12,299	-	(2)	541	40	(182)	(1,632)	5,756	607,131	1,261,983

Հազար ՀՀ դրամ	Դժբախտ պատահարներ	Առողջություն	Ցամաքային տրանսպորտ	Օդանավերի ապահովագրություն	Փոխադրվող գույք (բեռներ)	Հրդեհ և բնական աղետներ	Ցամաքային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատահանատվություն	Ընդհանուր պատահանատվություն	Ֆինանսական վնասներ	Աջակցություն	ԱՊՊԱ	2019թ. մարտի 31
												Ընդամենը
Ընթացիկ տարվա հատուցումներ	20,041	497,065	46,651	-	-	5,770	-	16,358	-	11,151	764,308	1,361,343
Փոփոխություն տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	411	(529)	103	-	4,202	(2,712)	(78)	(1,438)	(5,012)	82	4,682	(289)
Փոփոխություն ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում	2,061	54,893	6,004	-	85,201	2,556	(500)	(32,506)	-	(2,481)	9,287	124,514
Ապահովագրական հատուցումներ	22,513	551,429	52,758	-	89,403	5,613	(578)	(17,587)	(5,012)	8,753	778,276	1,485,568
Ընթացիկ տարվա հատուցումներում վերապահովագրողի մաս	(12,632)	(1,868)	(30,974)	-	-	(3,441)	-	(13,926)	-	-	-	(62,840)
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում վերապահովագրողի մասի փոփոխություն	90	25	(1,045)	-	(3,783)	2,375	20	1,119	(47)	-	-	(1,248)
Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում վերապահովագրողի մասի փոփոխություն	(5)	37	(7,211)	-	(76,704)	(2,150)	400	24,507	191	(1,140)	-	(62,076)
Ապահովագրական հատուցումներում վերապահովագրողի մաս	(12,547)	(1,806)	(39,230)	-	(80,488)	(3,217)	420	11,700	143	(1,140)	-	(126,164)
Չուտ ապահովագրական հատուցումներ	9,966	549,623	13,528	-	8,916	2,397	(157)	(5,887)	(4,869)	7,612	778,276	1,359,404

25. Ձեռքբերման ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2020 մարտի 31	2019 մարտի 31
Միջնորդավճարներ գործակալներին		
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	3,805	12,663
Առողջության ապահովագրություն	36,909	95,072
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	19,015	20,326
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	9,651	17,455
Աջակցության ապահովագրություն	9,762	9,578
ԱՊՊԱ	133,694	99,510
Այլ	2,363	9,174
	215,200	263,778
Միջնորդավճարներ բրոքերներին		
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	1,568	1,095
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	643	170
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	7,526	7,715
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	8	8
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	1,994	1,768
Այլ	3,279	4,909
	15,018	15,666
Բժշկական ստուգման և այլ ձեռքբերման ծախսեր	2,091	531
Ընդամենը ձեռքբերման ծախսեր	232,308	279,975

26. Ֆինանսական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2020 մարտի 31	2019 մարտի 31
Տոկոսային ծախսեր ռեպո համաձայնագրերով վարկերից	18,621	34,502
Տոկոսային ծախսեր բանկերից ստացված վարկերից	-	-
Վարձակալության գծով ֆինանսական ծախսեր	7,185	-
Ընդամենը ֆինանսական ծախսեր	25,807	34,502

27. Արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)

Հազար ՀՀ դրամ	2020 մարտի 31	2019 մարտի 31
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման ծախս (ծանոթ. 10), այդ թվում՝		
- Արժեզրկման ծախս ապահովագրավճարի գծով (ծանոթ. 21)	901	(8,219)
- Արժեզրկման ծախս սուբրոգացիայի գծով	6,499	7,124
	7,400	(1,095)
Այլ ակտիվների և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման ծախս, այդ թվում՝		
- Այլ անձանց տրամադրված փոխառությունների գծով (ծանոթ. 11)	-	-
- Այլ ակտիվների գծով (ծանոթ. 8)	-	565
- Փայմանսակցության գծով (ծանոթ. 13)	-	-
	-	565
Ընդամենը ակտիվների արժեզրկման ծախս	7,400	(529)

28. Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2020 մարտի 31	2019 մարտի 31
Աշխատակիցների հատուցումներ ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	371,095	313,446
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	371,095	313,446

29. Այլ գործառնական և վարչական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2020 մարտի 31	2019 մարտի 31
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների պահպանման ծախսեր	9,582	10,374
Գովազդի ծախսեր	3,427	4,132
Գործուղման ծախսեր	1,452	2,598
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	4,382	6,620
Վարձակալության գծով ծախսեր	4,287	30,197
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	13,877	8,255
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	10,696	8,557
Անվտանգության ծախսեր	1,380	1,380
Ներկայացուցչական ծախսեր	1,018	445
Բանկային ծախսեր	4,764	8,151
Գրասենյակային ծախսեր	13,709	15,608
Հիմնական միջոցների վերազնահատումից զուտ վնաս	-	-
Անդամավճարներ	520	520
Վճարներ Հայաստանի Ավտոապագովագրողների Բյուրոյին	48,682	6,897
Անհատույց տրված ակտիվներ	997	200
ԱՊՊԱ միասնական համակարգի սպասարկման ծախս	0	47,661
Այլ ծախսեր	11,339	30,894
Ընդամենը այլ գործառնական և վարչական ծախսեր	130,112	182,491

30. Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2020 մարտի 31	2019 մարտի 31
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	81,842	27,136
Հետաձգված հարկ	582	13,228
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	82,424	40,364

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2019թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄԱ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 18% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված		Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2019 դեկտեմբերի 31	
	2019 դեկտեմբերի 31	2020 մարտի 31		2019 դեկտեմբերի 31	2020 մարտի 31
Այլ պարտավորություններ	39,521	8,703	-	48,224	48,224
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	29,625	-	-	29,625	29,625
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	-	-	-	-
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	21,621	4,010	-	25,631	25,631
Վարձակալված հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումներ	-	-	-	-	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	9,731	(523)	-	9,208	9,208
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	100,498	12,190	-	112,687	112,687
Հիմնական միջոցներ	(39,975)	(25,951)	-	(65,926)	(65,926)
Այլ ակտիվներ	(18)	(2)	-	(20)	(20)
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	(7,079)	(80)	-	(7,159)	(7,159)
Պարտավորություններ ֆինանսական հաստատություններից	(4,182)	(63)	-	(4,245)	(4,245)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(45)	(1)	-	(46)	(46)
Այլ ապահովագրական պահուստներ	(20,748)	-	-	(20,748)	(20,748)
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	(4,317)	4,317	-	-	-
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր	(60,629)	9,009	-	(51,620)	(51,620)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(25,488)	-	14,873	(10,615)	(10,615)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(162,482)	(12,771)	14,873	(160,380)	(160,380)
Չուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(61,983)	(582)	14,873	(47,692)	(47,692)

31. Արտահաշվեկշռային հաշիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2020 մարտի 31	2019 դեկտեմբերի 31
Որպես գրավ պահվող անշարժ գույք և այլ հիմնական միջոցներ	32,586	32,586
Գրավադրված ՀՀ պետական արժեթղթեր	-	-
Գրավադրված դրամական միջոցներ	1,933	2,586
Գործառնական վարձակալությամբ օգտագործվող շենքեր	13,288	257,504
Գործառնական վարձակալությամբ օգտագործվող փոխադրամիջոցներ և այլ հիմնական միջոցներ	1,600	20,140
Ստացված երաշխիքներ	-	-
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով ապահովագրական գումարներ	10,569,050,186	10,609,935,071
Վերաապահովագրության պայմանագրերի գծով վերաապահովագրական գումարներ	5,219,345,135	4,758,625,604
Այլ արտահաշվեկշռային հոդվածներ	527,868	479,556
Ընդամենը	15,788,972,597	15,369,353,048